

İletişmemek Ve Ulaşmamak

– Dogan Özcan · 11 Eylül 2011

Telefonla konuşurken ses seviyesini görüşülen kişinin uzaklığına göre ayarlayan adamlar vardır. Telefon icadına hâlen alışmamış yaş gruplarında görülse de genetik kodlamaya göre farklı yaşlarda insanlarda da görülebiliyor. Bizim apartmanda çoğu insanda var, mesela. Öyle ki üst kat daire ve yan dairenin sakinlerinin telefon konuşma sürelerini kayıt altına alabilirim. Bu sayede mobil ve sabit telefon şirketleri bu kişilerin görüşme sürelerini bana ulaştırarak teyit edebilirler. Tabii ki bir ücret karşılığında...

Uzakları yakın eden telekomünikasyon teknolojisine rağmen, Van'daki akrabasıyla konuşan adam ekstradan bağırma gereği duyabiliyor. Otobüslerde daha sık rastlarım. Hatta bir keresinde otobüsün arkasında adam o kadar çok bağırıyordu ki, hattın diğer tarafındaki kişiye yönelttiği 'Sami Dayı nasıl?' sorusuna, ben kendi kendime, sessizce 'iyi, ellerinden öper' diye cevap vermişim ister istemez. Yanımdaki teyzenin titreyerek zıpladığını fark edince de paniğe kapılmışım. Meğer gülüyormuş. Gülümseyerek kendisine dönüp baktım; ancak bu iletişim burada bitmemişti. Bostancı – Taksim otobüsünün güzergâhı boyunca teyzenin gençlik yıllarından başlayan ve o otobüse neden bindiğine uzanan bir öykü dinlemeye maruz kalmışım. Bunun sorumlusu ben miydim, yoksa arkada Van'daki akrabalarına seslenen adam mıydı? Bilememiştim. Levent'te inip yolculuğa metroyla devam etme kararı olarak teyzenin öyküsünü günün birinde roman yapmaya karar vermişim. Trafik o kadar sıkıştı ki kadıncağız bütün hikâyesini anlatabilmeyi başarmıştı. Muhabbet kuşu için Bostancı'da ballı yem bulamamıştı. O yüzden Taksim'deki kardeşinin evine gidip ondan ödünç olarak geri dönecekti. Normal kuşyemine bal karıştırmasını önermişim, ama nafile... Gagasına yapışmış kuşun. Otobüsten inerken yakınları uzak eden İstanbul trafiğine güzel bir argo cümle düşünmeden edememişim tabii.

Hazır otobüsten konu açmışken, 'otobüste ayakta kalmama mücadelesi' isimli bir belgesel geçiriyorum aklımdan şu an. İkili koltuklarda tek başına cam kenarına oturup etrafına şüpheyle bakan kadınlar hep olur. Araçta tek boş yer burasıysa oraya oturmam da kaçınılmaz olur. Ancak oturur oturmaz, kadının cam kenarına iyice yapışması ve normalde kapladığının yarısı kadar yer kaplama çabası, görülmeye değer bir manzara... Sanırsınız ki bir aralık bulup eriyerek otobüsü tahliye edecek. Ve bu endişe bulaşıcıdır. Potansiyel tacizci muamelesinin sessiz uygulaması beni de gerer. Ben de popomun yarısını dışarıda bırakarak oturmaya gayret ederim. Ancak ortada bir boşluk oluşur ve burası da potansiyel bir boş yerdir. Otobüsün şoförü her an dikiz aynasından bu boşluğu tespit edip ayaktaki bir yolcuyu buraya yönlendirebilir. O durumda iki seçenek var: Biri; bu potansiyel tacizci muamelesinin, kendimden şüphe etmeme neden olabilmesi. Bu da 'Evet ya, tacizciyim ben' kararı vermem ve otobüste terör estirmem, demek olacaktır. İkincisi ve uygulayacağım seçenek derhal o koltuktan kalkıp bayrağı başkasına devretmektir. Çoğu zaman yolculuğun sonunu getirirmeden birkaç durak önce de inebilirim. O da acil durum seçeneği... Çoğu şehir içi ulaşım çabam bu sebeplerden sonuçlanamamıştır. 'Benden size zarar gelmez. Ben zaten sizin haklarınızı savunan bir insanım, hanımlar.' desem bu sorunu çözebilir miydim

acaba? Bilemedim.

Şehirlerarası yolculuklarda yukarıda bahsettiğim sorunlar 'bayan yanı' kavramı sayesinde çözülmüş gibi duruyor. ('Bayan' kelimesini kullanmayı sevmem, ama buradaki kavram bu, diye kullanıyorum.) Yine de bilet kesen kişi bir hata yapabilir. Otobüste bayan yanı koltuk istemiş bir kadınla yan yana denk gelinebilir. Öyle bir olay yaşamıştım üniversite yıllarımda. Kadın otobüse binip yanındaki koltukta beni görünce 'burada erkek var' diye muavine seslenmişti. İlk tepkim 'kadınlar günü mü bugün?' olmuştu. Sanki hamamdı burası ve kadınlar günüydü. Ben de kurnanın başında yarı çıplak kafamı duruluyordum. Kadın dönüp bana çemkirmeye başlayınca zaten kafamdan aşağı kaynar sular boşaldığı için hamam hayalinden kurtulamamış olsam da kendisine bagajda yolculuk yapmayı önermiş, hiçbir valizin ona el süremeyeceğinin garantisini vermiştim. Üstelik benim valizim de yanımdaydı. (Valizimden şüphe mi ediyordum?) Muavin beni en arkada kendine ayırdığı koltuğa yönlendirerek durumu tatlıya bağlamıştı. Kadınsa iki koltuğu ortalayarak oturarak mutlu ve mesut bir şekilde yolculuğuna başlayacaktı. Bense peştamalımı ve hamam tasımı alıp şaşkın bakışlar eşliğinde en arka koltuğa doğru yürüyecektim. Her şey normale dönmüş olacaktı.

İlişkilerdeki iletişimsizlik ve bir türlü bir yerlere ulaşamama sorunları ve bunların travmatik yansımalarıydı bahsettiğim. Ama bitmeli artık bu yazı. Biliyorum.

Haydi bakalım!